

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0320175 Vashult

Kommun: Ljungby

Områdets totala areal: 4,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-01-13

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

9070 - Trädklädd betesmark

Bevarandesyfte

I Natura 2000-området Vashult är de prioriterade bevarandevärdena bevarandet av ett kulturlandskap med betesmarker och hedar som brukas på ett sådant sätt att områdets hävdgynnade biologiska mångfald kan bibehållas och utvecklas. Det främsta syftet med området är att bibehålla hävden på betesmarken så att den artrika florin och faunan kan bestå. De solbelysta lövträden ska vara bevaras och utvecklingen gynnas så att denna livsmiljö kan bevaras och utvecklas i framtiden till förmån för vedlevande växter och djur.

Beskrivning av området

I Vashult finns ogödslade naturbetesmarker som har hävdats genom slåtter och bete under mycket lång tid. Området hyser ett flertal hävdgynnade arter såsom svinrot, slåttergubbe, brudborste, ängsvädd och backnejlika. I betesmarkerna finns värdefulla hagmarksträd framförallt ek men även andra ädla lövträd och björk, samt bärande träd och buskar såsom rönn, hagtorn och apel. Kulturhistoriska spår förekommer rikligt i form av odlingsrösen och äldre åkerytor som skapar en mosaik i landskapet. Området ligger inom en privat fastighet.

Bevarandemål

Den totala areal hävdade naturliga gräsmarker inom naturtyperna trädbeklädd betesmark (9070) och silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 1,6 hektar.

Arealen hävdad mark ska bibehållas och markerna ska betas och skötas på ett sådant sätt att växter och djur som är knutna till den aktuella naturtypen kan leva kvar och bevaras. Alternativt kan området som har ett historiskt förflutet som slätteräng hävdas genom traditionell slätter (inklusive höbärgning och efterbete). Objektets hävdhistoria ska vara vägledande vid val av skötsel.

Betesmarkerna ska regelbundet vara väl avbetad eller slagen med efterbete vid vegetationens slut. Typiska arter såsom slättergubbe, brudborste, ängsvädd, backnejlika och svinrot ska finnas i livskraftiga bestånd.

Det ska finnas minst 20 värdefulla hagmarksträd i de äldsta trädgenerationerna. Det ska finnas minst 15 friställda solbelysta träd i yngre trädgenerationer av ädla lövträd framförallt ek som på sikt kan utvecklas till blivande hålträd. Artsammansättningen i träd- och buskskiktet skall bibehållas med förekomst av flera ädla lövträdsarter och blommande, bärande träd och buskar. Markerna ska hållas fria från igenväxningsvegetation.

Nyhamling ska ske av lämpliga unga lindar och askar för att upprätthålla hamlingstraditionen som finns i bygden.

Mängden död ved i form av nedfallna träd, döda stående träd och grova grenar ska öka i området.

Vad kan påverka negativt

Utebliven eller felaktig hävd och skötsel som leder till igenväxning och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering, vägbyggnad och dikning.

Tillförsel av kemiska bekämpningsmedel, gödsel eller kalk samt läckage av dessa ämnen från omkringliggande jordbruksmarker med utarmning av floran som följd.

Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar som kan förändra artsammansättningen i fältskiktet och påverka förutsättningarna för många arter.

Uppkomsten av trampsador, tex vid vinterbete eller vid olämpligt val av eller antal betesdjur.

Stödutfodring som ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon som kan skada marken och dess biologiska innehåll.

Graninvandring i lövträdsbärande hagmarker.

Ovan nämnda verksamheter och åtgärder kan påverka området negativt även om de utförs i angränsande områden.

Bevarandeåtgärder

Skydd:

Området Vashult omfattas av miljöstöden för jordbrukarstöden.

Skötsel:

De viktigaste bevarandeåtgärderna inom området är regelbundet bete eller alternativt slåtter och att övrig skötsel såsom röjning sker så att naturtypen med sina typiska arter ska ha en gynnsam bevarandestatus.

Vegetation som ratas av betesdjuren och hotar att breda ut sig i området ska avlägsnas genom återkommande betesputsning, det avslagna materialet ska tas bort ifrån området.

Hamling av befintliga hamlade lindar och askar ska ske vart 3:e-10:e år. Yngre träd nyhamlas kontinuerligt.

Samtliga äldre grova träd framförallt ek med vida kronor ska frihuggas och ersättningsträd i yngre generationer skall frihuggas för att på sikt bli grova hålträd. Antalet unga träd som frihuggs bör vara minst dubbelt så många som det finns i den äldre generationen.

I de yngre trädgenerationerna frihuggs träd med vida kronor och grova grenar som växer på lämpliga platser i kantzoner och i steniga områden för att på sikt utvecklas till framtida hålträd.

Död ved lämnas kvar i området, men kan flyttas till platser t.ex. kantzoner eller steniga partier där de inte stör betesdriften eller påverkar värdefull markvegetation negativt.

Igenväxningsvegetation av till exempel gran ska tas bort kontinuerligt.

Bevarandetillstånd

Nationellt

De äldre fodermarkerna, ängar och betesmarker, som tidigare varit dominerande både arealmässigt och ekonomiskt har idag minskad ekonomisk betydelse. Särskilt slåtterängarna har nästintill helt och hållet utgått ur jordbruksproduktionen eller övergått till att nyttjas som betesmark. Av den ängsareal som fanns för 100 år sedan, återstår endast en liten rest.

Vashult

Restaurering har utförts i området då det var dålig hävd och igenväxning i södra området vid fältbesök år 2002 och 2004. Vashult ligger inom ett större geografiskt område med höga naturvärden kopplade till odlingslandskapet. Idag (2016) är området resturerat och omfattas av miljöstöden. Vashult gränsar till naturreservatet Yxkullund och till Natura- 2000 området Gässhult. Tillsammans med dessa områden är arealen med naturliga betesmarker och ängar, samt förekomsten av gamla grova hålträd tillräckligt stor för att på sikt uppnå en god bevarandestatus.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Syftet med uppföljningen är att undersöka om de bevarandemål som formulerats i bevarandeplaner och skötselplaner är uppfyllda. Uppföljningen visar om skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6270 - Silikatgräsmarker**

Areal: 0,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bevarandemål

Negativ påverkan

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 0,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bevarandemål

Negativ påverkan

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

Dokumentation

1.Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. 2.Naturvårdsverket: Vägledningar för myndigheter

(<http://www.naturvardsverket.se>)

3.Naturvårdsprogrammet, Länsstyrelsen 1989

4.Riksintresse för naturvård, områdes ID NRO 07007

5.Ängs- och hagmarksinventeringen 1988-1990

6.Ängs- och betesmarksinventering 2000-2004

Handläggare: Liselott Nilsson

Bilagor

Bilaga 1. Information om Natura 2000

Bilaga 2. Naturtypskarta

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

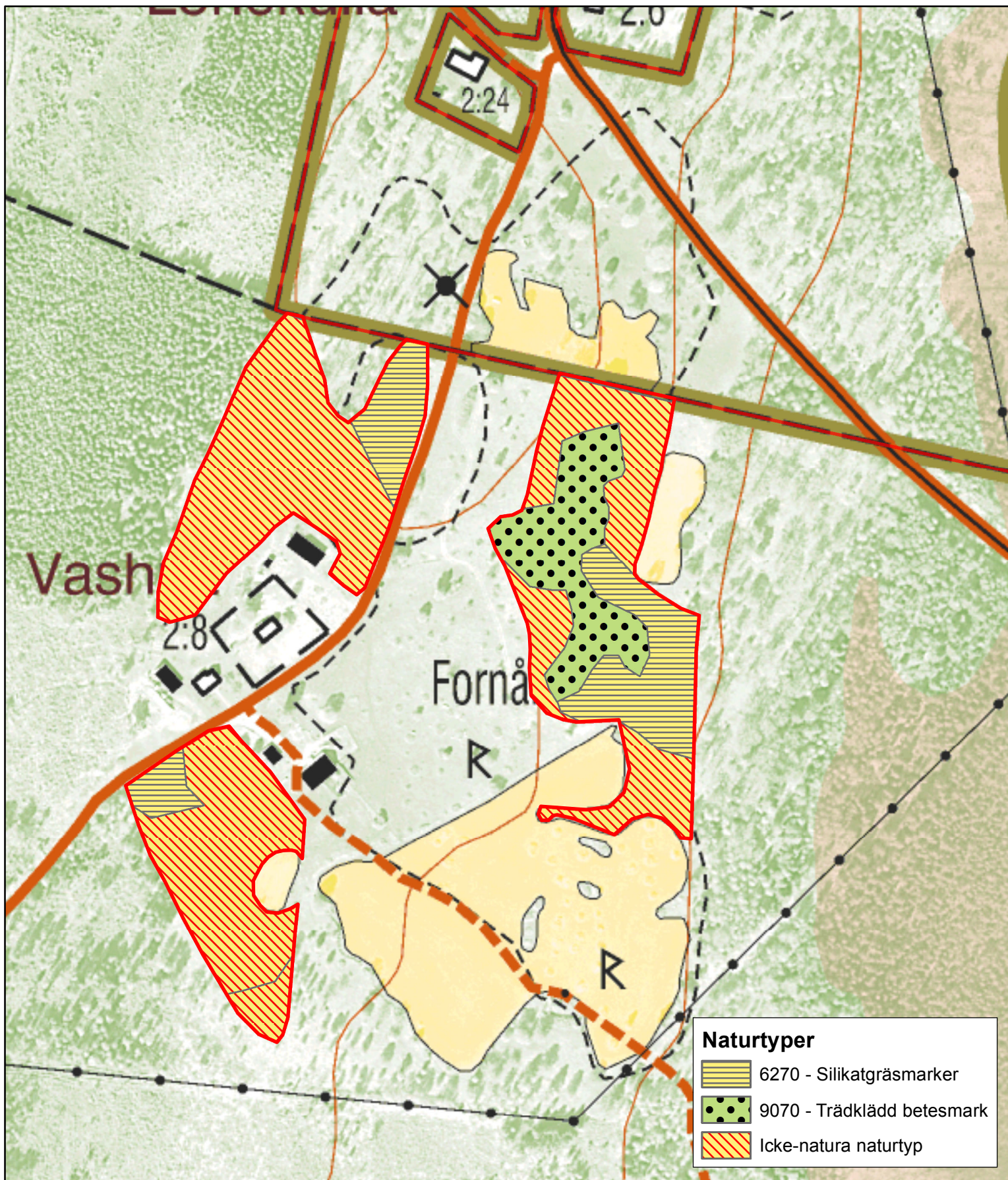
Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Natura 2000-området Vashult - SE0320175

Bilaga 2

0 25 50 100 meter

1:3 000

